

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvngensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Cap. IV. De Lectione Sacra, & Verbi Divini Praedicatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

Civitatum, oppidorum ac communitatum sunt. Similiter Medici, Chirurghi, Typographi, Bibliopolæ; qui etiam præter Fidei professionem juramentum præstabunt, de non invehendis, imprimendis & compingendis in Dicecesi nostra ullis libris prohibitis; de quibus nostram voluntatem infra, cap. II. §. 3. penitus intelligit expressam.

a. Si qui. verb. An. se omnia e. seq. Ep. c. Si quis

5 Quicumque ex hæresi Ecclesiæ Catholice reconciliari voluerint, cum hæresis abjuratiōe, publicam Fidei professionem facient; nisi ex causis differendum cum aliquo videatur.

Episc. I. 9. 7. ad volentiam. De Hæresis.

6 Facienda autem erit Fidei professio solemni modo, publicè in Templo, vel loco Capitulari, aut saltem honestiori aliquo conclavi, posita, super Altari vel Mensâ, imagine Sanctissimi Crucifixi, Missali vel libro Evangeliorum aperto, cereis duobus accensis, testibus aliquot præsentibus. Recipiens professionem Fidei sit indutus superpelliceo & stola, in sede collocatus, legentem professionem diligenter audiat, aut, si is legere non possit, ipsi distinctè prælegat: factam vero Fidei professionem cum anno, die & nomine emittentis ac testium, in particulari libro notet: qui modus in singulis receptionibus servabitur, nisi aliter per Nos vel Vicarium Nostrum in Spiritualibus Generalem ex causis fuerit concessum.

7 Et quidem provisi de dignitatibus, quarum confirmatio ad Nos spectat, ac Beneficiis curatis, coram Nobis aut Vicario Nostrum profitebuntur; de aliis vero dignitatibus, Canonicatibus, Vicariis vel Officiis, siue sint Sacerdotes siue alii, qui Officia vel Vicarias obtinent, in Ecclesia Cathedrali vel Collegiata Civitatis ac Dicecesis nostræ Osnabrugensis, propositam Fidem in manibus Decani & Capituli, Ecclesiæ, cujus est Canonicatus, officium vel Vicaria, præsentem Capitulo, vel ejus potiore parte, profitebuntur, antequam fiat provisio, aut ipsis vel aliis eorum legitimis procuratoribus tradatur possessio; quæ alioquin deneganda erit. Absentes vel alio modo impediti, qui per Procuratorem professionem Fidei, in provisione vel possessionis capione, fecerint, ad Residentiam vel fructuum perceptionem ante ne admittantur, quam ipsi personaliter hanc Fidei professionem emisserint.

8 Cæteri Clerici ac Regulares in manibus suorum Superiorum, Officiati vero nostri coram Nobis aut Vicario Nostrum in Spiritualibus, Laici verò inferioris ordinis coram suis Parochis, aut aliis à Nobis designandis, hanc Fidei professionem facient.

9 Illud vero, facta Fidei professione, omnibus diligentissimè curandum erit, ut Fidem, quam lingua loquitur, etiam moribus vita fatcatur, nec in promittentibus divortium oris & operis damnabiliter inveniatur.

C A P. IV. De lectione sacra, & verbi divini prædicatione.

1 **E** Lectum Fidei donum per gratiam Spiritus sancti infusum, mente jam comprehensum, & professione publica contestatum, non solum elicitis frequenter actibus augendum, sed adminiculis etiam piis fulciendum, & sanctis pietatis Christianæ, legisque Ecclesiasticæ exercitationibus, Deo ad gloriam, proximo ad ædificationem, sibi ad salutem meritumque auctius, cuique exornandum est. Ad quod plurimum prodest, lectionibus sacris, quæ de rebus divinis, controversiis Fidei, quæstionibus morum, & casibus conscientiæ, vel in Scholis publicis, vel in Monasteriis, vel aliis Clericorum Collegiis habentur, attente auscultare. atque eapropter vehementer optamus, hortamurque omnes, tam Collegiorum Nostrorum quam Monasteriorum Antistites atque Prælatos, ut Theologiæ Moralis Scholas vel habeant ipsi in Monasteriis & Collegiis suis, vel subditos suos ad lectiones Theologicas proponendas, in Scholis à Nobis, in Vrbe Nostra Osnabrugensi, propitio Deo erigendis, mittant, eos præsertim, quibus curæ pastoralis munus aliquando demandandum est.

2 Fides porro infantibus in sacro Baptismo infunditur, adultis vero per auditum Dei verbum, ut asserit Apostolus, donatur. quocirca sanctum Dei verbum, quanta fieri potest diligentia ac sedulitate, prædicari debet ab iis, qui ad illud promulgandum legitime vocati ac missi sunt; cujusmodi sunt Parochialium Ecclesiarum Pastores, alique animarum Curatores; quos non solum doctrina sacra & rerum Theologicarum cognitione instructos, sed moribus honestos & graves, vita integros, ab infamia liberos esse volumus, qui veluti lucernæ ardentes & lucentes, populum verbo erudire, exemplo ædificare, possint ac debeant. Dabunt itaque operam, ut sint potentes opere & sermone, faciant & doceant, ut vita cum verbis, mores cum doctrina consentiant. Arduum hoc concionandi munus nemo suscipiat aut exerceat, nisi qui, præmissis examine, à Nobis fuerit, aut à Vicario Nostrum, Examinatoribus ad id constitutis approbatus.

3 Ii vero qui ex Regularibus ac Religiosis Ordinibus ad functionem hanc deliguntur, legitime à suis Præsulibus examinari & approbari debent, siue in Ecclesiis sui Ordinis siue aliis concionentur: & ne sic quidem prædicare verbum Dei præsumant, nisi petita atque impetrata à Nobis Episcopali benedictione atque licentia. Qui secus faxint, eos Excommunicationis vinculo ligamus, & excommunicatos publicè declarari jubemus, aliis etiam gravioribus pœnis in eos per Nos vel Vicarium nostrum irrogatis. plurimum enim refert

B 4

scire

Conc. Trident. sess. 5. c. 5. de ref.

Conc. Trident. sess. 5. c. 2. & sess. 24. c. 4. de ref.

d. sess. 5. c. 2. de ref. c. excommunicamus 5. quia vere De Hæres.

scire, quis ille qualisque sit, qui sæculo hoc, infinitis sæctis turbato, oves, Christi Sanguine redemptas, divini verbi pabulo reficiat.

Conc. Trident. ad. locis.

4 Pro Concione ad populum dicent singulis per annum Dominicis festisque diebus, atque alijs etiam in Quadragesima, pro Diœcesis hujus more: dicent vero modestè & graviter ac cum autoritate. Et, si quidem Scripturæ testimonia producenda sint, editione vulgata utantur, sacrasque literas non ex suo sensu, sed Ecclesiæ sanctæ (quæ columna & firmamentum veritatis est) sententia, & Patrum sanctorum doctrina, interpretentur. Nemo aniles fabulas, nemo scommata, sales ac jocos, nemo incertas atque apocryphas historias, aut suspecta jure miracula, pro suggestu recenseat.

Conc. Trident. sess. 4. in Decret. De Edit. & usu sacr. li. 1 Tim. 3. 15.

1 Tim. 4. 2 Tim. 2. ad Tit. 3.

5 Nemo publice Magistratum, seu Ecclesiasticum seu Civilem, carpat perstringatque, aut apertè quempiam ita objurget, ut intento quasi digito eum monstret. parcat personis, dicat de vitiis; multo vero maxime caveat, ne in ullam religiosam familiam aut statum Ecclesiasticum invehatur. à mutuis etiam æmulationibus, contentionibus, & moribus abstineant, ne ab invicem consumantur, & Parochianis suis pariant, ob dissensiones, scandala. Si quis vero habeat adversus aliquem querelam, ad Nos aut Vicarium referat. Qui in legem hanc deliquerit, à concionandi munere submovebitur, poenisque à Nobis infligendis subjacebit.

Ex indic. li. prohibitorum & Bulla Confr. Pii IV.

6 Hæreticorum libros nemo Concionator sine expressa, eaque in scriptis obtenta, & Nobis exhibita, Sedis Apostolicæ facultate, legat; argumenta vero eorundem, quæ plus semper ostentationis & vani in vulgus plausus quam soliditatis, eruditionis vel ædificationis habent, operose ne enucleet, sed ad captum populi, ad stabiliendam veram Fidem, ubi opus erit, nervosè refellat.

7 Materiam Auditoribus suis aptam Concionatores sumant; absterreant eos à vitiis omnibus, præsertim à blasphemis, juramentis, convitiis, detractionibus, mendacijs, ebrietate, &c. Cohortentur verò serio atque impensè, ut Magistratui utrique pareant, præcepta Dei, & leges Cæremoniasque Ecclesiæ, necnon Concilii Tridentini decreta, & laudabiles Diœcesis hujus consuetudines, accuratè observent; sacro Missæ Officio, non Dominicis duntaxat festisque diebus (ad quod sub reatu peccati lethalis obstricti sunt) sed alijs etiam solemnitatibus, Concionibus & Catechesibus, usque ad finem constanter & decenter interfint.

8 Potissimum vero elaborent, ut populo religiosam poenitentiae Sacramentalis & Eucharistiæ frequentationem commendent. Sub finem Concionis, pias ad Deum preces, pro omni hominum genere, præsertim vero pro Magistratu, pro salute communi, pro pace &

tranquillitate publica, pro vivis & mortuis, fundant. Dies etiam festos ac solemnes, stata jejunia, supplicationes & processiones, ita promulgent, ut simul indicent, quando, quo modo & sine, solemnitates hujusmodi sint institutæ.

C A P. V. De Doctrina Christiana, Catechesi, & Scholis.

1 **A** Proba Puerorum atque Adolescentium informatione, non privata tantum familiarum paucarum, sed publica etiam & communis Reip. totius salus atque Ecclesiæ integritas dependet. quamobrem necessarium plane est, ut omnes à teneris, atque ab adolescentia, portent jugum Domini, in pietate & bonis moribus ac litteris instituantur, ut una cum pietate ac Religione honestas conjuncta ab incunabulis imbatur. Quocirca Parochi omnes tradendæ Christianæ doctrinæ, & explicandi Catechismi studium sibi habeant cordi ac curæ; cogitentque, se tanquam bonos optimi patris familias Ministros, multo diligentior operam, spargendæ, in novali Domini agro, Catholicæ Religionis sementi impendere velle, quam inimicus homo in superfeminandis zizaniis (quæ vellit deinde ægerime queant) collocet.

Conc. Trident. sess. 24. c. 4. De ref.

2 Singulis itaque diebus Dominicis, atque etiam, si opus est, Festis, elementa Religionis Catholicæ, juxta methodum Catechismi Romani, perspicuè explanent Pueris, Parochi, Plebani, Vicecurati, vel per se, vel per alios ad functionem hanc idoneos, tempore pomeridiano sub horam duodecimam vel primam; idque in oppidis & pagis observari jubemus: atque, ut rudis pueritia ad piam hanc exercitationem animetur, affluatque copiosius, lingua vernacula, per breves & concisas quæstionculas, suaviter atque humaniter Fidei rudimenta, hoc est, ea quæ ad Fidem, Spem, Charitatem, Sacramenta, & Officia Iustitiæ Christianæ pertinent, continenturque Oratione Dominica, salutatione Angelica, præceptis Dei & Ecclesiæ, virtutum studio, vitiorum fuga, exponant, diligentioribusque munuscula donent, vel aliena liberalitate conquistata; vel aliunde comparata.

Conc. Trident. d. loco.

3 Enimvero, si contingat in pagis, vel ob hyemis asperitatem & aeris intemperiem, vel ob nimiam Parochianorum ab Ecclesia distantiam, aliave de causâ, à Nobis aut Vicario nostro approbanda, quot septimanis Pueros convenire non posse ad Catechismi audientiam; habeatur saltem bis singulis mensibus; aut, si ne id quidem fieri possit, Parochus singulis Dominicis, ac præterea per sacros Adventus Domini & Quadragesimæ dies, de Mysterijs & Articulis Christianæ Fidei, in Concione per mediam horam diserat. Invitet porro & alliciat etiam Juvenes ac Seniores ad Catechismum